

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลบริบูรณ์
อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน
ในเขตตำบลบริบูรณ์ มีศาสนสถานทั้งหมด 9 แห่ง

1. วัดถ้ำผาเจาะ
2. สำนักสงฆ์ถ้ำผาน้ำทิพย์
3. สำนักปฏิบัติธรรมถ้ำดอกบัวบาน
4. วัดถ้ำแสงธรรม
5. วัดท่าศรีเจริญ
6. วัดโนนศิลาวราราม
7. วัดโพธิ์ชัย
8. วัดป่าสามัคคี
9. วัดสะอาดศรีวิไล

ข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
ตำบลบริบูรณ์ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดขอนแก่น

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
ประเพณีสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์เกิดขึ้นทุกวันที่ 13-15 เมษายนของทุกปี ซึ่งถือเป็นวันขึ้นปีใหม่ของคนไทย จะมีการตักบาตรทำบุญกันในตอนเช้า และจะมีพิธีสงฆ์สรงน้ำพระเพื่อขอพรในวันสงกรานต์ให้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งในแต่ละจังหวัด แต่ละอำเภอก็จะมีการรดน้ำดำหัว มีการละเล่นตามแต่ละอำเภอจัดขึ้น	13-15 เมษายน ของทุกปี	-
ประเพณีบุญบั้งไฟ	บุญบั้งไฟ นิยมทำกันในเดือนหก ถือเป็น ประเพณี สำคัญที่จะขาดไม่ได้ เพราะตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ชาว อีสาน มีความเชื่อว่า ถ้าปีใดไม่จัดงานบุญบั้งไฟ ฟ้าฝน ก็จะไม่ตกต้องตาม ฤดูกาล เกิดความแห้งแล้ง ไม่มีน้ำทำนา แต่ถ้าปีใดจัดงานประเพณีบุญบั้งไฟ ฟ้าฝนก็จะตกต้องตามฤดูกาล เกิดความอุดมสมบูรณ์ ปราศจาก โรคภัย งานบุญบั้งไฟจึงถือเป็นงาน ประเพณี ประจำปีที่สำคัญของชาว อีสาน พอใกล้ถึงวันงานชาวอีสานไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็จะกลับบ้านไปร่วมงานบุญบั้งไฟ ซึ่งเป็นงานที่สร้างความรักความสามัคคีของคนท้องถิ่นเป็นอย่างดีเป็นประเพณีหนึ่งของภาคอีสานของไทยรวมไปถึงลาว โดยมีตำนานมาจากนิทานพื้นบ้านของภาคอีสานเรื่องพระขรรค์กาก เรื่องผาแดงนางไอ่ ซึ่งในนิทานพื้นบ้านดังกล่าวได้กล่าวถึง การที่ชาวบ้านได้จัดงานบุญบั้งไฟขึ้นเพื่อเป็นการบูชา พระยาแถน หรือเทพวัสสกาลเทพบุตร ซึ่ง ชาวบ้านมีความเชื่อว่า พระยาแถนมีหน้าที่คอยดูแลให้ฝนตกถูกต้องตามฤดูกาล และมีความชื่นชอบไฟเป็นอย่างมาก หากหมู่บ้านใดไม่จัดทำการจัดงานบุญบั้งไฟบูชา ฝนก็จะไม่ตกถูกต้องตามฤดูกาล อาจก่อให้เกิดภัยพิบัติกับหมู่บ้านได้	นิยมทำกันในเดือนหก	สถานที่แต่ละหมู่บ้านที่ชาวบ้านกำหนด

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
ประเพณีลอยกระทง	ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีโบราณของไทย แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าทำกันมาตั้งแต่เมื่อไร เท่าที่ปรากฏ กล่าวได้ว่ามีมาตั้งแต่สุโขทัยเป็นราชธานี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสันนิษฐานว่า เดิมทีเคียวเหินจะเป็นพิธีของพราหมณ์ กระทำเพื่อบูชาพระผู้เป็นเจ้าทั้งสาม คือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ต่อมาได้ถือตามแนวทางพระพุทธศาสนา มีการชักโคมเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุพระจุฬามณีในชั้นดาวดึงส์ และลอยโคมเพื่อบูชารอยพระพุทธบาท ซึ่งประดิษฐาน ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทา ในสมัยสุโขทัย นางนพมาศพระสนมของพระร่วงได้คิดทำกระทงถวายเป็นรูปดอกบัวและรูปต่างๆให้ทรงลอยตามสายน้ำไหล	ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12	
บุญข้าวจี	การทำบุญข้าวจีเป็นอาหารถวายทานมีผู้นิยมทำกันมาก เชื่อว่าได้กุศลมากเป็นกัลยาณอย่างหนึ่ง ทำกันในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (มาฆบูชา) โดยมีมูลเหตุที่ทำให้เกิดบุญข้าวจินั้นว่า ครั้งพุทธกาลนางปุลณทาสีทำขนมแป้งจี๊ถวายแด่พระพุทธเจ้าและพระอานนท์ ตอนแรกนางคิดว่าถวายแล้วพระพุทธองค์คงจะไม่ฉัน เพราะเป็นอาหารพื้น ๆ พระพุทธองค์ทรงทราบวาริจิตของนางปุลณทาสี ก็ทรงสั่งให้พระอานนท์ป้อนาสนาและทรงประทับนั่งเสวยข้าวจีตรงนั้นทันที เป็นเหตุให้นางปุลณทาสีเกิดความปีติยินดีอย่างที่สุด เมื่อเสวยเสร็จพระองค์ได้ทรงแสดงธรรมให้นางปุลณทาสีฟัง หลังจากฟังแล้วนางก็ได้บรรลुโสดาบันติผล เพราะเหตุนี้บรรดาชาวนาจึงถือเป็นนิมิตหมายในการทำบุญข้าวจีหลังฤดูเก็บเกี่ยวเพื่ออานิสงส์ทำนองนั้นบรรดาชาวนาจึงถือเป็นนิมิตหมายในการทำบุญข้าวจีหลังฤดูเก็บเกี่ยวเพื่ออานิสงส์ทำนองนั้น	เดือนสาม	พิธีทำบุญข้าวจี เมื่อเตรียมอุปกรณ์การทำข้าวจีพร้อมแล้ว ชาวบ้านอาจไปรวมกันหรือต่างคนจัดทำจากบ้าน แล้วนำไปถวายพระภิกษุที่วัด มีการไหว้พระรับศีล พระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์ ดับบาตร ค่ายข้าวจี พอพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้วก็อนุโมทนา หลังจากนั้นเป็นอันเสร็จพิธี

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
บุญพระเวส	พระเวสนั้นหมายถึง พระเวสสันดร บุญพระเวส ได้แก่ประเพณีทำบุญฟังเทศน์มหาชาติ ซึ่งมักทำกันในเดือน 4 หรือเดือนมีนาคม มีมูลเหตุว่า เมื่อพระมัลลย์ขึ้นไปไหว้พระธาตุเกศากัณฐกามณีนบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ได้พบและสนทนากับพระศรีอริยเมตไตรยผู้ซึ่งจะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในอนาคต เมื่อพระศรีอริยเมตไตรย ทราบความประสงค์ของมนุษย์จากพระมัลลย์ว่ามนุษย์ทั้งหลายปรารถนาจะพบศาสนาของท่าน ก็สั่งกับพระมัลลย์ให้ลงมาบอกกับมนุษย์ทั้งหลายว่า ถ้าหากปรารถนาเช่นนั้นจริง ๆ แล้ว ขอยกอย่างมาติดกัน โขยพ่อแม่สมณชีพราหมณาจารย์ อย่าทำร้ายพระพุทธเจ้าและขูยให้พระสงฆ์แตกแยกกัน ให้ตั้งใจฟังมหาเวสให้จบได้ในวันเดียว เพราะเหตุนี้จึงทำให้เกิดประเพณีบุญพระเวสฯ	เดือนสี่	พิธีทำบุญพระเวส เมื่อกำหนดวันทำบุญแล้วชาวบ้านจะเตรียมอาหารและที่พักสำหรับพระภิกษุสามเณร และผู้ร่วมงานจากหมู่บ้านใกล้เคียงไว้ให้พร้อมและเตรียมเครื่องบูชาไว้ล่วงหน้า ได้แก่หมาก เมี่ยง เทียน รูป ปืนดาบ ข้าวตอกดอกไม้ นอกจากนี้มีเครื่องประดับและบูชาอื่น ๆ อีก วันแรกซึ่งเป็นวันรวมหรือวันโสมตอนเช้ามีการนิมนต์พระอุปัชฌายาประดิษฐานที่หอข้างศาลาโรงธรรมตั้งแต่เช้ามืด ตอนบ่ายมีพิธีอัญเชิญและแห่พระเวสสันดร และพระนางมัทรีเข้าเมือง กลางคืนตอนหัวค่ำ มีอาราธนาพระสวดพระพุทธมนต์ เทศน์พระมัลลย์หมื่นมัลลย์แสน พอจวนสว่างมีการประกาศป่าวเทวคา และอาราธนาพระเทศน์สังกาสและอาราธนาเทศน์มหาชาติต่อโดยขึ้นจากกัณท์ทศพรจนถึงกัณท์จันทร มีทั้งหมด 13 กัณท์ เมื่อจบมีเทศน์ฉลองพระเวสสันดรอีกครั้ง
บุญเข้าพรรษา	ถือเอาวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนแปด เป็นวันทำบุญการเข้าพรรษาได้แก่ พระภิกษุสามเณร อยู่ประจำวัดใดวัดหนึ่งตลอด 3 เดือน ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือนแปด ถึง วัน	เดือนสี่	พิธีทำบุญเข้าพรรษา ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนแปดชาวบ้านมีการถวายภัตตาหารเช้าหรือเพลพร้อมเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
	ขึ้น 15 ค่ำ เดือนสิบเอ็ด ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปค้างคืนที่อื่น นอกจากไปด้วยสัตตาหกรณียะ คือการไปค้างคืนนอกวัดในระหว่างอยู่จำพรรษา เมื่อมีเหตุจำเป็น ได้แก่ 1. สหธรรมิก (ผู้มีธรรมอันร่วมกัน) หรือมารดาบิดาป่วย ไปเพื่อรักษาพยาบาล 2. สหธรรมิกกระวนกระวายจะสึก ไปเพื่อระงับ 3. มีกิจสงฆ์เกิดขึ้น เช่น วิหารชำรุด ไปเพื่อปฏิสังขรณ์ 4. ทายกบำเพ็ญกุศล ส่งมานิมนต์ไปเพื่อบำรุงศรัทธา แม้ฐะอื่นนอกจากนี้ ที่เป็นกิจจะลักษณะอนุโลมตามนี้ก็ไปค้างคืนที่อื่นได้ และต้องกลับมาภายใน 7 วัน มูลเหตุมีการเข้าพรรษาเนื่องจากสมัยพุทธกาล เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จประทับอยู่เวฬุวันกลันทกะนิวาปะสถาน ณ เมืองราชคฤห์ มีพระภิกษุพวกหนึ่งเรียกว่า "จับพัคคิย์" ได้เที่ยวไปทุกฤดูกาล ไม่หยุดพักเลย โดยเฉพาะฤดูฝนอาจไปเหยียบย่ำข้าวกล้า และเหยียบบดใบ ตลอดสัตว์เล็กเป็นอันตราย ประชาชนทั่วไปพากันติเตียน พระพุทธเจ้าจึงทรงอนุญาตให้พระภิกษุสามเณรจำพรรษาตามกำหนดเวลาดังกล่าว	เดือนแปด	จำเป็นแต่พระสงฆ์ เช่น ไตรจีวร ตั้งเตียง ยารักษาโรค เป็นต้น โดยเฉพาะเครื่องให้แสงสว่าง เช่น เทียน ตะเกียง น้ำมัน เป็นต้น ถือเป็นสิ่งสำคัญ เชื่อว่าถวายแล้วทำให้ตาทิพย์ และสติปัญญาดี จอกจากนี้ มีการถวายดินเทียน ซึ่งหล่อเป็นเล่ม หรือแท่งขนาดใหญ่ ตกแต่งอย่างสวยงาม และผ้าอาบน้ำฝน ตลอดจนบริวารอื่น ๆ แต่พระสงฆ์ มีการสวมมนต์และฟังเทศน์ด้วย
บุญข้าวประดับดิน	บุญข้าวประดับดิน เป็นประเพณีการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่เปรต หรือญาติพี่น้องที่ตายไปแล้ว ข้าวประดับดินจะประกอบด้วย ข้าว อาหารคาวหวาน หมากพลูและบุหรี ซึ่งเราห่อหรือใส่กระทงไปวางไว้ตามพื้น หรือแขวนไว้ตามต้นไม้ในบริเวณวัด มูลเหตุที่ทำให้เกิดบุญข้าวประดับดินมีว่าครั้งสมัยพุทธกาล มีญาติของพระเจ้าพิม	เดือนเก้า	พิธีทำบุญข้าวประดับดินในวันแรม 13 ค่ำ เดือน 9 ญาติโยมนิยมนถวายทาน รักษาศีล ฟังเทศน์ และมีการเตรียมอาหารคาวหวาน หมากพลู บุหรี โดยห่อด้วยใบตองหรือใส่กระทง รุ่งเช้าในวันแรม 14 ค่ำ

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
	พิสารไปกินอาหารของพระสงฆ์ตายไปแล้ว จึงเกิดเป็นเปรต เมื่อพระเจ้าพิมพิสารไปถวายทานแด่พระพุทธเจ้าและพระสงฆ์แล้ว มิได้อุทิศส่วนกุศลไปให้ ถึงเวลากลางคืนจึงพากันมาส่งเสียงรบกวนเพื่อขอส่วนบุญ พระเจ้าพิมพิสารจึงไปทูลถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงแจ้งเหตุให้ทราบ เมื่อพระเจ้าพิมพิสารทรงทราบ จึงถวายสังฆทานแล้วอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปให้ญาติพี่น้อง จึงทำให้เกิดเป็นประเพณีบุญข้าวประดับดินขึ้น		เวลาประมาณ 4 ถึง 5 นาฬิกา นำห่อหรือกระทงที่เตรียมไว้ไปถวายหรือแขวนในบริเวณวัด ในการวางสิ่งของเพื่ออุทิศให้เปรตหรือญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้วดังกล่าว บางท้องถิ่นอาจทำก่อนถวายทานก็มี เป็นเสร็จพิธีทำบุญข้าวประดับดิน
ประเพณีบุญข้าวสาก	ประเพณีบุญข้าวสาก นิยมทำในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตายหรือเปรตผู้เป็นญาติพี่น้อง ชาวบ้านจะทำข้าวสาก (ภาคกลางเรียกข้าวสารหรือข้าวกระยาสาร) ไปถวายพระภิกษุสามเณร มูลเหตุที่ทำให้เกิดบุญข้าวสากมีว่า บุตรกุณฺณมีผู้หนึ่งเมื่อพ่อสิ้นชีวิตแล้ว แม่ก็หาภรรยาให้ แต่ไม่มีบุตรด้วยกัน แม่จึงหาหญิงอื่นให้เป็นภรรยาอีก ต่อมาเมียน้อยมีลูก เมียหลวงจึงคิดฆ่าเมียน้อยและลูก ก่อนตายเมียน้อยคิดอาฆาตเมียหลวง ชาติด่อม่าทั้งสองเกิดเป็นสัตว์ชนิดต่าง ๆ และอาฆาตเข่นฆ่ากันเรื่อยมา จนชาติสุดท้าย ฝ่ายหนึ่งเกิดเป็นคน อีกฝ่ายหนึ่งเกิดเป็นยักษ์ ยักษ์ณีจองเวรได้มากินลูกของผู้เป็นคนถึงสองครั้ง พอเกิดลูกคนที่สามยักษ์ณีจองจะมากินอีก หญิงคนนั้นพร้อมลูกและสามี จึงหนีไปพึ่งพระพุทธเจ้า ณ เขตวันมหาวิหาร พระพุทธเจ้าได้เทศนาให้ทั้งสองเลิกจองเวรกัน และโปรดให้ทางยักษ์ณีจองไปอยู่ตามหัวไร่ปลายนา นางยักษ์ณีจองมีความรู้เกี่ยวกับฝนและน้ำดี ชาวเมื่อนับถือมาก จึงได้นำอาหารไปส่งอย่างบริบูรณ์ นางยักษ์ณีจองจึงนำอาหารเหล่านั้นไปถวาย	เดือนสิบ	พิธีทำบุญข้าวสาก ชาวบ้านจะเตรียมอาหารชนิดต่าง ๆ ใส่ภาชนะหรือห่อด้วยใบตองหรือใส่ชะลอมไว้แต่เช้ามืด วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ตอนเช้าจะนำภัตตาหารไปถวายพระภิกษุสามเณรครั้งหนึ่ง ก่อน พอตอนสายจนเพลจึงนำอาหารซึ่งเตรียมไว้แล้วไปวัดอีกครั้ง เพื่อนำไปถวายแด่พระภิกษุสามเณร โดยการถวายจะใช้วิธีจับสลาก นอกจากนี้ชาวบ้านยังนำเอาห่อหรือชะลอมหรือข้าวสากไปวางไว้ตามบริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกกล่าวให้ญาติมิตรผู้ล่วงลับไปแล้วมารับเอาอาหารและผลบุญที่อุทิศให้ มีการฟังเทศน์ฉลองข้าวสาก และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลไปให้ผู้ล่วงลับ นอกจากนี้ชาวบ้านจะนำอาหารไปเลี้ยง ตาแฮก ณ ที่นาของ

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
	เป็นสลากัดแต่พระสงฆ์วันละแปดที่เป็นประจำ ชาวอีสานจึงถือเป็นประเพณีถวายสลากัด หรือบุญข้าวสากสืบต่อมาและมีการเปลี่ยนเรียกนางยักษิณีว่า ตาแฮก		คนด้วย เป็นเสร็จพิธีทำบุญข้าวสาก
บุญออกพรรษา	ประเพณีบุญออกวัสสา หรือ บุญออกพรรษา เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 พระสงฆ์ทำพิธีออกพรรษาตามหลักธรรมวินัย คือ ปวารณาในวันเพ็ญเดือน 11 ญาติโยมทำบุญถวายทาน รักษาศีล เจริญภาวนา บางแห่งนิยมทำการได้น้ำมัน หรือได้ประทีป และพาสาทผิ้ง (ปราสาทผิ้ง) ไปถวายพระสงฆ์ มูลเหตุที่ทำให้เกิดบุญออกพรรษามีว่า เนื่องจากพระภิกษุสามเณรได้มารวมกันอยู่ประจำที่วัด โดยจะไปค้างคืนที่อื่นไม่ได้ นอกจากเหตุจำเป็นเป็นเวลา 3 เดือน ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 พระสงฆ์จะมาร่วมกันทำพิธีออกวัสสาปวารณ์ คือการเปิดโอกาสให้มีการว่ากล่าวตักเตือนกันได้ ทั้งภายหลังนั้นพระภิกษุสามเณรส่วนมากจะแยกย้ายกันไปอยู่ในที่ต่าง ๆ ตามในขอบ และบางรูปอาจจะลาสิกขาบท โอกาสที่พระภิกษุสามเณรจะอยู่พร้อมกันที่วัดมาก ๆ เช่นนี้ย่อมยาก ชาวบ้านจึงถือโอกาสเป็นวันสำคัญไปทำบุญที่วัด และในช่วงออกพรรษาวัดบ้านหมดภาระในการทำไร่นา และอากาศสดชื่นเย็นดี จึงถือโอกาสทำบุญโดยพร้อมเพรียงกัน	เดือนสิบเอ็ด	พิธีทำบุญออกพรรษา วันขึ้น 14 ค่ำ ตอนเย็นมีการได้น้ำมันน้อย วันขึ้น 15 ค่ำ ตอนเย็นมีการได้น้ำมันใหญ่ ส่วนวันแรม 1 ค่ำ ตอนเช้ามีการตักบาตรหรือตักบาตรเทโว ถวายภัตตาหาร มีการได้น้ำมันล้างหางประทีป มีการถวายผ้าห่มหนาวพระภิกษุสามเณร บางแห่งมีการกว่นข้าวทิพย์ถวาย มีการรับศีล ฟังเทศน์ ตอนค่ำจะมีจุดประทีป นอกจากนี้บางท้องถิ่นจะมีการถวายต้นพาสาดผิ้ง หรือปราสาทผิ้ง ล่องเรือไฟ เพื่อเป็นการบูชาและเคารพพระแม่คงคา และการสว่างเรือ(แข่งเรือ) เพื่อความสนุกสนานและร่วมสามัคคี
บุญกฐิน	บุญกฐิน เป็นบุญถวายผ้าไตรจีวรแด่พระสงฆ์ซึ่งจำพรรษาแล้ว เริ่มตั้งแต่แรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึง วันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 12 เป็นเขตทอดกฐินตามหลักพระวินัย มูลเหตุมีการทำบุญกฐินซึ่งมีเรื่องเล่าว่า พระภิกษุชาวเมืองปาฐา 30 รูป จะไปเฝ้าพระพุทธเจ้าที่พระเชตวันมหาวิหาร แต่		

ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
	จวนใกล้กำหนดเข้าพรรษาเสียก่อน จึงหยุดจำพรรษาที่เมืองสาเกต พอออกพรรษาแล้วก็รีบพากันไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ทั้ง ๆ ที่ผ้าสบงจีวรเปื้อนเปรอะ เนื่องจากกระเซทางไถลและฝน ผ้าสบงจีวรจึงเปียกน้ำและเปื้อนโคลน จะหาผ้าผัดเปลี่ยนก็ไม่มี พระพุทธเจ้าทรงเห็นความลำบากของพระภิกษุเช่นนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้พระภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ตามกำหนด ในการทอดกฐินนั้น มีกฐิน 3 ประเภท ก. จุลกฐิน (กฐินเด่น) คือ กฐินที่มีการเตรียมและการทอดกฐินเสร็จภายใน 24 ชั่วโมง ข. มหากฐิน ค. กฐินตกค้าง คำว่า "กฐินตกค้าง" คือวัดซึ่งพระสงฆ์จำพรรษาและปวารณาแล้ว ไม่มีใครจองกฐิน	เดือนสิบสอง	พิธีทำบุญทอดกฐิน เจ้าภาพจะมีการจองวัดและกำหนดวันทอดล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวร พร้อมอัฐบริวารตลอดบริวารอื่น ๆ และเครื่องไทยทาน ก่อนนำกฐินไปทอดมักมีการคบงัน วันรุ่งขึ้นก็เคลื่อนขบวนไปสู่วัดที่ทอด เมื่อนำองค์กฐินไปถึงวัดจะมีการแห่เวียนประทักษิณรอบวัดหรือรอบพระอุโบสถสามรอบ จึงนำผ้ากฐินและเครื่องประกอบอื่น ๆ ไปถวายพระสงฆ์ที่โบสถ์หรือศาลาการเปรียญ เมื่อทำพิธีถวายผ้ากฐินและบริวารแก่พระสงฆ์ พระสงฆ์ทำพิธีรับแล้วเป็นเสร็จพิธีสามัคคี